

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU.410.19.1.2024

**Pan
mł. insp. Tomasz Gil
Komendant Wojewódzki Policji
w Lublinie**

ul. Gabriela Narutowicza 73
20-019 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/24/064 Nadzór właściwych organów Policji nad posiadaną bronią do celów kolekcjonerskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie, 20-019 Lublin, ul. Gabriela Narutowicza 73 (dalej: Komenda lub KWP).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie (dalej: Komendant) jest od 6 maja 2024 r. mł. inspektor Tomasz Gil, który w okresie od 20 lutego do 5 maja 2024 r. pełnił obowiązki Komendanta. Poprzednio, tj. od 3 lipca 2020 r. do 19 lutego 2024 r. Komendantem był nadinspektor Artur Bielecki.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich.2. Wykonywanie obowiązków związanych z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich.3. Nadzór nad wykonaniem obowiązków związanych z wydanymi pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich.
Okres objęty kontrolą	Od 2021 r. do dnia zakończenia kontroli ¹ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem mających związek z przedmiotem kontroli.
I Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Dariusz Rogowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/138/2024 z 28 października 2024 r.2. Joanna Jabłońska-Chyła, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/161/2024 z 10 grudnia 2024 r.3. Dariusz Barej, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/001/2025 z 2 stycznia 2025 r. (akta kontroli tom I str. 3-5)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Komendant zapewnił warunki organizacyjne niezbędne do realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, wynikających z ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji ⁴ . Zadania te zostały przypisane Wydziałowi Postępowań Administracyjnych KWP ⁵ , a policjanci i pracownicy Policji w nim zatrudnieni posiadali odpowiednie kwalifikacje do wykonywania obowiązków nałożonych na organ uprawniony do wydawania pozwoleń na broń i realizacji innych zadań wynikających z UoBiA. Komendant, co do zasady prawidłowo realizował zadania związane z wydawaniem pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Dysponował danymi statystycznymi dotyczącymi liczby wydanych pozwoleń na broń, osób posiadających broń oraz jednostek broni do
---------------------	---

¹ 31 stycznia 2025 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 485, dalej: UoBiA.

⁵ Dalej: WPA.

celów kolekcjonerskich z terenu województwa lubelskiego. W prowadzonych postępowaniach administracyjnych ustalano wszystkie okoliczności, mające wpływ na wydanie pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich i prawidłowo je dokumentowano. Pojedyncze uchybienia proceduralne nie miały zasadniczego wpływu na dokonywane rozstrzygnięcia. Podejmowano działania w przypadku otrzymania informacji zawierających przesłanki do cofnięcia i możliwości cofnięcia pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich oraz z należytą starannością monitorowano działania prowadzone w ramach procedury „Niebieskie Karty”⁶, dotyczące posiadaczy broni. Stwierdzono błędy w zakresie rejestracji niektórych danych osób posiadających pozwolenia na broń w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji⁷ – rejestrze „Broń”. NIK zauważa również, że system ten, z uwagi na ograniczoną funkcjonalność, nie pozwalał na generowanie rzetelnych i miarodajnych danych statystycznych. Nierzetelnie i niezgodnie z zasadami wykonywano uprawnienie do przeprowadzania kontroli warunków przechowywania broni, o którym mowa w art. 27 ust. 1 UoBiA. Komendant nie podejmował szczególnych działań w ramach sprawowanego nadzoru nad podległymi komendami miejskimi i powiatowymi Policji, dotyczących wykonania obowiązków związanych z wydanymi pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich, określonych w UoBiA. Działania w tym zakresie były realizowane w ramach bieżącego nadzoru nad podległymi jednostkami. Stan zatrudnienia w ww. jednostkach był wystarczający do realizacji zadań wynikających z UoBiA. Komendanci podległych jednostek na bieżąco byli zapoznawani przez KWP z otrzymaną z Komendy Głównej Policji⁸, dokumentacją dotyczącą zadań, wynikających z UoBiA.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminem Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie z 6 marca 2018 r., ze zm.¹⁰ w strukturze organizacyjnej Komendy wydzielono (§ 26) WPA, jako komórkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację zadań wynikających z UoBiA. W skład WPA¹¹ wchodziła m.in. Sekcja do spraw Pozwoleń na Broń, do zadań której należało m.in. prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach wydania, odmowy, cofnięcia pozwolenia na broń palną w celach ochrony osobistej lub mienia, pamiątkowych, kolekcjonerskich, szkoleniowych i rekonstrukcji historycznych, dopuszczenia do posiadania broni, w tym:

- przyjmowanie interesantów i załatwianie spraw osób fizycznych;
- sporządzanie dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia postępowań administracyjnych;
- dokonywanie sprawdzeń oraz bieżące wprowadzanie, aktualizowanie i usuwanie informacji w rejestrze „Broń”;

⁶ Dalej: NK.

⁷ Dalej: KSIP.

⁸ Dalej: KGP.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: Regulamin.

¹¹ Zgodnie z Zakresem Zadań WPA w KWP z 9 lipca 2020 r., wprowadzonym na podstawie § 12 ust. 7 pkt 3 Regulaminu.

- prowadzenie korespondencji z osobami posiadającymi lub ubiegającymi się o wydanie pozwolenia na posiadanie broni;
- prowadzenie korespondencji z sądami, prokuratorami oraz jednostkami Policji;
- wykonywanie wszystkich innych niezbędnych sprawdzeń i ustaleń w sprawach dotyczących pozwoleń na broń.

(akta kontroli tom I str. 23-46, 47, 48-57)

Według stanu na 31 grudnia w latach: 2021-2023 i 30 listopada 2024 r. w WPA było zatrudnionych odpowiednio: 24, 25, 29 i 30 policjantów i pracowników Policji, w tym w Sekcji do spraw Pozwoleń na Broń odpowiednio: 10, 12, 16 i 16. W 2021 r. były dwa wakaty, a w 2022 r. jeden wakat na stanowiskach pracowników Policji. W 2023 r. i 2024 r. (stan na 30 listopada) wszystkie etaty były obsadzone.

Zarządzeniem organizacyjnym Nr 128/24 z dnia 2 grudnia 2024 r. Komendant Główny Policji zwiększył o trzy liczbę etatów Policji przeznaczonych do dyspozycji Komendanta Wojewódzkiego Policji w Lublinie w celu wzmocnienia etatowego WPA.

Zadania powierzone policjantom i pracownikom Policji, zatrudnionym w Sekcji do spraw Pozwoleń na Broń (m.in.: prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach wydawania, odmowy, cofnięcia pozwoleń na broń – a w przypadku Kierownika Sekcji ds. Pozwoleń na Broń – nadzór nad tymi postępowaniami; dokonywanie sprawdzeń oraz wprowadzanie, aktualizowanie i usuwanie informacji w rejestrze „Broń”) znajdowały odzwierciedlenie w kartach opisu stanowisk pracy (w przypadku policjantów) lub zakresach czynności (w przypadku pracowników Policji)¹².

(akta kontroli tom I str. 58-63, 64-76, 77-140)

Odnosnie do stanu zatrudnienia, Komendant wyjaśnił, że w ostatnich latach znacząco wzrosło zainteresowanie uzyskaniem pozwolenia na broń, w tym do celów kolekcjonerskich. Stale rosnące obciążenie zarówno w 2023 r., jak i w 2024 r., w tym wpływ korespondencji, wniosków, a także ilość realizowanych zadań powodowały potrzebę stałego wzmocniania WPA o kolejne osoby, celem optymalizacji stanu etatowego komórki i ten proces nie został zakończony.

(akta kontroli tom I str. 10-11, 13-14)

1.2. Analiza dokumentacji w zakresie szkoleń i kursów oraz kwalifikacji posiadanych przez policjantów i pracowników Policji zatrudnionych (na dzień 30 listopada 2024 r.) w Sekcji do spraw Pozwoleń na Broń¹³ wykazała, że:

- dwóch policjantów posiadało ponad 26-letni staż pracy, jeden ponad 20-letni, dwóch ponad dziewięćletni i jeden ponad dwuletni staż pracy;
- dwóch pracowników Policji posiadało ponad 30-letni staż pracy, jeden ponad 20-letni, trzech ponad 18-letni, jeden ponad ośmioletni, jeden ponad sześćletni i jeden ponad trzyletni staż pracy;
- 14 osób posiadało wykształcenie wyższe, a jedna średnie;
- trzech policjantów posiadało kwalifikacje zawodowe oficerskie, dwóch aspiranckie i jeden podoficerskie;
- sześciu policjantów (wszyscy z badanej próby) odbyło szkolenie w zakresie użytkowania Systemu Informacyjnego i Wizowego Systemu Informacyjnego,

¹² Analizą objęto dokumentację kadrową 15 osób (sześciu policjantów i dziewięciu pracowników Policji), zatrudnionych w WPA w Sekcji ds. Pozwoleń na Broń (stan na 30 listopada 2024 r.).

¹³ Badanie zostało przeprowadzone na próbie ww. 15 osób (tj. sześciu policjantów i dziewięciu pracowników).

bezpieczeństwa i jakości danych, praw podstawowych oraz procedur regulujących przetwarzanie danych¹⁴;

- czterech pracowników Policji uczestniczyło w szkoleniu zewnętrznym „Kodeks postępowania administracyjnego w świetle zmian wprowadzonych w 2017 r.” oraz jeden w „KPA – najnowsze zmiany i orzecznictwo”;
- dwóch policjantów uczestniczyło w (40-godzinny) kursie specjalistycznym dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych¹⁵;
- policjanci nie uczestniczyli w kursie specjalistycznym dla policjantów realizujących zadania w wydziałach postępowania administracyjnych¹⁶.

(akta kontroli tom I str. 141-142, 143-148)

Naczelnik WPA wyjaśnił, że z uwagi na przejścia na zaopatrzenie emerytalne wszystkich funkcjonariuszy pełniących służbę w Sekcji ds. Pozwoleń na Broń z początkiem 2023 r. doszło do zmiany całego składu osobowego tej komórki organizacyjnej. Poza tym, aby zapewnić sprawne funkcjonowanie Wydziału uzyskano trzy nowe etaty policyjne. Nowi funkcjonariusza w WPA nie posiadali przeszkolenia specjalistycznego z obszaru postępowania administracyjnych. W 2023 r. zgłoszono do przeszkolenia pięciu policjantów oraz czterech pracowników cywilnych w zakresie kursu specjalistycznego dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych. Należy zwrócić uwagę, że na kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących zadania w wydziałach postępowania administracyjnych mogą zostać skierowani wyłącznie policjanci z WPA, którzy ukończyli kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych (pkt 1.3 załącznika do decyzji nr 228 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 lipca 2015 r.). W 2023 r. pięciu funkcjonariuszy ukończyło kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych. Zapotrzebowanie na te szkolenia jest aktualizowane, wg stanu na 2024 r. z WPA na kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych oczekuje jeden policjant oraz czterech pracowników cywilnych. Z kolei na kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących zadania w wydziałach postępowania administracyjnych oczekuje pięciu policjantów.

(akta kontroli tom I str. 11-14, 149-155)

W planach doskonalenia zawodowego lokalnego realizowanego przez WPA na poszczególne lata objęte kontrolą (2021-2024) uwzględniano zagadnienia wynikające z UoBiA i odnoszące się do problematyki dotyczącej zagadnień związanych z posiadaniem broni. Zaplanowano i zrealizowano szkolenia:

- w 2021 r.: „Regulacja prawna postępowania administracyjnego”, „Zasady przyjmowania, wydawania broni i amunicji z magazynu depozytowego WPA KWP w Lublinie”;
- w 2022 r.: „Metodyka i zakres zastosowania kodeksu postępowania administracyjnego oraz aktów prawa materialnego w podejmowanych czynnościach i postępowaniach administracyjnych”, „Zasady przeprowadzania

¹⁴ Szkolenie realizowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie szkoleń osób mających dostęp do Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) oraz kwalifikacji osób uprawnionych do przeprowadzania tych szkoleń (Dz. U. poz. 404). Szkolenie to dotyczyło m.in. krajowych i europejskich regulacji dotyczących ochrony danych osobowych, zasady bezpieczeństwa danych, w tym ochrony danych, oraz bezpieczeństwa systemów informatycznych wykorzystywanych do realizacji bezpośredniego dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego.

¹⁵ Kurs realizowany zgodnie z decyzją Nr 232 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2015 r. (Dz. Urz. KGP 2015.51).

¹⁶ Kurs realizowany zgodnie z decyzją Nr 228 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 lipca 2015 r. (Dz. Urz. KGP 2015.49).

kontroli warunków przechowywania broni i amunicji u osób fizycznych posiadających pozwolenie na broń”;

- w 2023 r.: „Metodyka i zakres zastosowania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w podejmowanych czynnościach administracyjno-prawnych”, „Merytoryczna i prawna poprawność konstruowania decyzji i postanowień w sprawach pozwoleń na broń”;
- w 2024 r.: „Tryb prewencyjny odebrania broni/zabezpieczenie broni”, „Badania lekarskie osób ubiegających się/posiadających pozwolenie na broń”.

Na 2025 r.¹⁷ zaplanowano szkolenia w tematach: „Zagadnienia dotyczące oceny wymagań formalnych pomieszczeń do przechowywania broni i amunicji” oraz „Pozwolenie na broń na podstawie art. 10 ust. 3a UoBiA”.

(akta kontroli tom I str. 156-188)

Analiza dokumentacji doskonalenia zawodowego lokalnego realizowanego przez WPA w latach 2021- 2022 wykazała brak niektórych wymaganych dokumentów, co opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

1.3. W KWP nie przyjęto wewnętrznych uregulowań określających sposób realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz sprawowania nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń, w tym do celów kolekcjonerskich.

Komendant wyjaśnił, że w KWP podstawowym wewnętrznym aktem kierowania określającym m.in. w § 26 zadania WPA jest Regulamin KWP. Dodał, że przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁸ i UoBiA nie wymagają doprecyzowania sposobu realizacji zadań nałożonych na organ uprawniony do wydawania pozwoleń na broń i wobec powyższego nie wydawano innych wewnętrznych, odrębnych regulacji określających sposób realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz sprawowania nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń.

Komendant wyjaśnił również, że w KWP nie ujawniono pism, procedur, wytycznych, decyzji i innych z KGP dot. szeroko pojętej problematyki pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Dodał jednocześnie, że istnieje bardzo dużo innej dokumentacji przekazanej z KGP dotyczącej zakresu realizacji zadań służbowych przez WPA. Wszelka korespondencja zarówno do komórek organizacyjnych KWP, jak i jednostek szczebla komend miejskich i powiatowych przekazywana jest w formie elektronicznej w Systemie Elektronicznego Obiegu Dokumentów¹⁹.

(akta kontroli tom I str. 10,13)

W okresie objętym kontrolą WPA otrzymał z KGP pisma dotyczące zadań wynikających z UoBiA, w tym m.in.:

- a) Wydział Nadzoru nad Specjalnymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi, Biuro Prewencji przekazało pismo z:
 - 29 marca 2022 r., dotyczące regulacji prawnych w zakresie przywozu na terytorium Polski broni lub amunicji z państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
 - 30 marca 2022 r., przypominające wydziałom postępowań administracyjnych komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej) stanowisko w sprawie jednolitej praktyki postępowania w kwestii rejestracji broni z wymiennymi istotnymi częściami broni;

¹⁷ Plan doskonalenia zawodowego lokalnego na 2025 r. Komendant zaakceptował 14 grudnia 2024 r.

¹⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej: Kpa.

¹⁹ Dalej: SEOD.

- 24 listopada 2022 r., w sprawie możliwości uznawania certyfikatów urządzeń do przechowywania broni, wydanych przez jednostki akredytowane przez właściwe instytucje w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
 - 4 stycznia 2023 r., przedstawiające stanowisko KGP w sprawie możliwości sprzedaży przez prywatne muzea broni palnej stanowiącej eksponaty muzealne osobom posiadającym pozwolenie na broń;
 - 26 kwietnia i 12 maja 2023 r., informujące o zmianie przepisów UoBiA, wprowadzonych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw²⁰ (wprowadzenie procedury „Niebieskie Karty”) oraz ustawą z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych²¹ (w szczególności art. 10 ust. 3a, stanowiący, że za ważną przyczynę posiadania broni dla pozwolenia na broń do celów ochrony osobistej, osób i mienia, uważa się także chęć wzmocnienia potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej zadeklarowaną przez funkcjonariuszy państwowych formacji uzbrojonych oraz żołnierzy zawodowych Sił Zbrojnych RP);
 - 1 czerwca 2023 r., informujące o zmianie przepisów UoBiA, wprowadzonych ustawą z dnia 14 kwietnia 2023 r. o państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022²²;
 - 7 lipca 2023 r. i 19 października 2023 r., przedstawiające interpretacje KGP przepisów UoBiA wprowadzanych w związku z wejściem w życie ustawy o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych;
 - 22 grudnia 2023 r., przedstawiające interpretacje przepisów ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw²³ dotyczących obszarów przemocy domowej, do której zapobiegania zobowiązana jest Policja;
- b) Zastępca Komendanta Głównego Policji przekazał pismo z:
- 7 czerwca 2023 r., przypominające o istotnych zmianach w przepisach regulujących obszar działań Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego;
 - 21 czerwca 2023 r., nawiązujące do ww. pisma (z 7 czerwca 2023 r.) i informujące, o trwających w KGP pracach zmierzających do dostosowania aktów wewnętrznego kierowania, jak również narzędzi umożliwiających dokumentowanie podejmowanych przez Policję działań w tym zakresie, tj. KSIP, SWD oraz SESPól w zakresie formularza III/8 – Sprawozdanie z podjętych przez Policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty”. Jednocześnie w piśmie tym przypomniano o obowiązkach działań Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 24 stycznia 2024 r., dotyczące regulacji prawnych w zakresie posiadania broni palnej czarnoprochowej niewymagającej pozwolenia na broń, a także

²⁰ Dz. U. poz. 353, dalej: ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

²¹ Dz. U. poz. 803, dalej: ustawa o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych.

²² Dz. U. z 2024 r. poz. 548.

²³ Dz. U. poz. 289, ze zm., dalej: ustawa o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego.

wytycznych dla policjantów w razie podejmowania czynności służbowych wobec osób posiadających broń czarnoprochową lub proch.

Z ww. pismami zapoznawano policjantów i pracowników WPA, co było potwierdzane w SEOD.

(akta kontroli tom I str. 189-247)

W okresie objętym kontrolą, Komendant otrzymywał z KGP roczne Informacje dotyczące wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią²⁴. W każdej z trzech ww. Informacji był sformułowany wniosek do komendantów wojewódzkich (Komendanta Stołecznego), cyt.: *W celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń powinny:*

- *przeprowadzać systematyczne czynności kontrolne osób i podmiotów legitymujących się pozwoleniem na broń, zgodnie z uprawnieniem organu wynikającym z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 199 r. o broni i amunicji*
- *zapewnić bieżące monitorowanie, zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (Dz. Urz. KGP z 2019 r. poz. 114, ze zm.), jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze Broń oraz terminowość ich przetwarzania.*

(akta kontroli tom I str. 265-327)

1.4. „Aplikacja Broń i Ruch Drogowy” w KSIP, zakładka rejestr „Broń” służyła do ewidencji danych osobowych posiadaczy broni i ich zmian oraz informacji o posiadanej broni. Do sprawdzenia osoby ubiegającej się lub posiadającej pozwolenie na broń, służył program System Poszukiwawczy Policji²⁵. Zawierał odpowiedzi z systemów źródłowych dotyczących sprawdzanej osoby, takich jak: PESEL, Schengen Information System, INTERPOL, Rejestr Sprawców na tle Seksualnym, Rejestr Dokumentów Paszportowych – Ograniczenia. Można było uzyskać informacje o osobie zawarte w rejestracji procesowej, rejestracji poszukiwania osoby, zatrzymania osoby, notowania osoby, rejestracji sprawcy wykroczenia, o orzeczonych zakazach i nakazach, o broni posiadanej przez osobę sprawdzaną.

Oględziny KSIP wykazały, że (wydruk nr 8, załączniki 11-13) przy wprowadzaniu informacji o decyzji „Pozwolenie na broń” brak odznaczenia pola wyboru (check box) generował dla broni palnej do celów kolekcjonerskich wydruk z bazy KSIP zapis: „Bez prawa noszenia: TAK”, co było zgodne z art. 10 ust. 8 UoBiA. Wydruk z bazy KSIP (Odpowiedź na sprawdzenie informacje o osobach) w sekcji decyzje zawierał zapis: „Cel pozwolenia: KOLEKCJONERSKI; Prawo do noszenia: TAK”, również w SPP (Odpowiedzi z systemów źródłowych) w sekcji decyzje wydruk zawierał zapis: „Cel pozwolenia: KOLEKCJONERSKI; Prawo do noszenia: TAK”. Taka niezgodność wynikała ze specyfikacji działania KSIP.

Porównanie danych 10 wydruków pochodzących z „Aplikacji Broń i Ruch Drogowy” w KSIP i SPP dotyczących osób, które zgłaszały inne miejsca przechowywania broni niż miejsce stałego pobytu, wykazało zgodność danych generowanych z KSIP i SPP w zakresie adresu miejsca stałego pobytu lub miejsca stałego zameldowania, danych dotyczących broni (Id KSIP, typ, rodzaj, marka, numer, kaliber, rok produkcji jeżeli broń taki posiadała), danych dotyczących wydanych decyzji, w tym celu wydania pozwolenia, prawa do noszenia broni. Dane w wydrukach były zgodne z danymi przechowywanymi w teczkach aktowych (wydruk 1 – wydruk 10).

²⁴ Informacje te za: 2021 r., 2022 r. i 2023 r. były zaakceptowane przez Zastępcę Komendanta Głównego Policji.

²⁵ Dalej: SPP.

- 1) WPA korzystał z KSIP i SPP, nie korzystał z systemu informatycznego pn. System Wspomagania Dowodzenia Policji²⁶. Możliwość uzyskania danych w SPP oraz KSIP („Aplikacja Broń i Ruch Drogowy”, zakładka „Broń”) przedstawiała się następująco :zgon posiadacza broni – z chwilą uzyskania informacji o zgonie osoby posiadającej broń, do systemu wprowadzano datę zgonu, w informacji o osobie pojawiał się „Znacznik zgonu osoby” – zał. nr 14. Widoczna była również historia broni palnej zarejestrowanej na zmarłą osobę (zał. nr 15 i 15a), KSIP nie posiadał możliwości (narzędzi) wyodrębnienia z systemu czy przetwarzania danych w zakresie osób, które nie żyją;
- 2) informacja o przeprowadzonych interwencjach pod wskazanym adresem, jak również na temat procedury „Niebieskie karty” – nie była możliwa do uzyskania w KSIP, Naczelnik WPA wyjaśnił, że wymienione informacje są poza zasięgiem merytorycznym WPA;
- 3) urzędowe informacje i opinie w związku z pozwoleniem na broń (art. 27 ust. 2 pkt 3 UoBiA) system przechowywał w formie wniosków o pozwolenie na broń palną, wyników egzaminów, badań lekarskich i psychologicznych, wydanych decyzji;
- 4) informacje o osobie posiadającej pozwolenie na broń zawierały dane o rodzaju i liczbie sztuk broni, id KSIP broni, typie broni (pistolet, karabin, strzelba), rodzaju broni (palna bojowa, gazowa, alarmowa itd.), marce (np. CZ, HK), kalibrze (np. 7,62x39), roku produkcji, łuskach w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji, kompletności, nr broni, celu (do jakiego została przypisana np. kolekcjonerski); depozycie (numer dokumentu w depozycie, data przyjęcia do depozytu, jednostka, gdzie znajduje się broń w depozycie – zał. nr 16);
- 5) w zakładce informacje o osobach – warunki zaawansowane, znajdowały się m.in. informacje o badaniach lekarskich i psychologicznych (data badania, rodzaj badania, wynik, kolejne badania, data ważności), pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich nie wymagało kolejnych badań;
- 6) system nie posiadał możliwości korzystania z Krajowego Rejestru Karnego²⁷, informacji na temat członkostwa posiadacza broni w organizacjach o charakterze sportowo-kolekcjonerskim – zał. nr 8, a także o wydanych zaświadczeniach uprawniających do nabycia broni (art. 12 ust. 2 UoBiA), tzw. promesach.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że KSIP – rejestr „Broń” nie posiada opcji, która umożliwia uzyskanie informacji o zgonie posiadacza broni. WPA jest informowany o zgonie posiadacza broni najczęściej przez jego rodzinę. W przypadku tragicznego, śmiertelnego wypadku drogowego posiadacza broni, jednostka prowadząca postępowanie wprowadza dane o zgonie do rejestru „Broń”. WPA nie identyfikuje informacji o zgonie osób posiadających broń. Dodał, że rejestr „Broń” nie posiada funkcjonalności, która informuje o liczbie aktualnie posiadanych zaświadczeń uprawniających do nabycia broni. Takie informacje są możliwe do uzyskania wyłącznie na podstawie prowadzonych przez WPA akt sprawy posiadaczy broni w formie papierowej, prowadzonych przez pracowników odpowiedzialnych za postępowania administracyjne (wydawanie decyzji i postanowień) w zakresie zadań

²⁶ Dalej: SWD.

²⁷ Dalej: KRK; Policjanci i pracownicy Policji WPA przy prowadzeniu postępowań administracyjnych o wydanie pozwolenia na broń nie korzystają z Krajowego Rejestru Karnego, natomiast kierują zapytanie do sądów o niekaralność wnioskodawcy. Zgodnie ze stanowiskiem KGP Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych (pismo z 7 września 2023 r., znak: WK-WOI-9954/2023) oraz KGP Biura Zwalczania Przestępczości Elektronicznej (pismo z 4 października 2024 r., znak: BZPE-WZP/280/2024) interfejs Systemu Wyszukiwawczego Policji Krajowy Rejestr Karny (który umożliwia dokonywanie sprawdzeń osób w zbiorach danych KRK) nie pozwala na realizację sprawdzeń w celu innym niż w zakresie prowadzonych postępowań przygotowawczych.

określonych w UoBiA. WPA nie posiada informacji na temat osób, które otrzymały pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich w zakresie ich dalszego przynależenia do jednostek organizacyjnych o charakterze kolekcjonerskim (posiadających zapisy w swoich statutach o zrzeszaniu kolekcjonerów broni). Brak jest prawnych możliwości egzekwowania informacji o członkostwie w takich jednostkach, pomimo iż w przypadku, gdy posiadacz broni kolekcjonerskiej przestaje być członkiem stowarzyszenia o charakterze kolekcjonerskim, ustaje ważna przyczyna posiadania broni, o której mowa w art. 10 UoBiA.

Kierownik Sekcji ds. Pozwoleń na Broń WPA wyjaśnił, że „Aplikacja Broń i Ruch Drogowy” systemu KSIP nie daje możliwości generowania wiarygodnych raportów i zestawień statystycznych takich jak:

- liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń w danym celu (na dany dzień na terenie województwa lubelskiego lub w poszczególnych latach);
- liczba jednostek broni, do których posiadania uprawnia wydane pozwolenie (na dany dzień na terenie województwa lubelskiego lub w poszczególnych latach);
- liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwolenia (na dany dzień na terenie województwa lubelskiego lub w poszczególnych latach);
- liczba osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich wydane przez Komendanta oraz zestawienie liczby osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich ze stałym miejscem pobytu na terenie województwa lubelskiego.

Dodał, że wymienione zestawienia i raporty sporządzane są przez pracowników i funkcjonariuszy WPA na podstawie teczek aktowych i zapisów z „Rejestrów wniosków”.

(akta kontroli tom I str. 11, 15, 328-356, 357-358, 359-360, 361-441, 473-480)

Na potrzeby kontroli NIK, z „Aplikacji Broń i Ruch Drogowy” systemu KSIP, wygenerowano zbiorcze dane (sporządzono wydruki) dotyczące liczby nowo wydanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich i jednostek broni w województwie lubelskim. Wydruki te wykazały, że w: 2021 r. wydano 725 pozwoleń na 2254 jednostki broni, w 2022 r. odpowiednio: 1490 na 3010, w 2023 r. 980 na 3244 i w 2024 r. 1062 na 3179.

(akta kontroli tom I str. 481-485)

Komendant wyjaśnił, że w WPA nie identyfikowano błędów systemowych w KSIP – rejestr „Broń” i zwrócił uwagę, że komendant wojewódzki Policji występuje jako użytkownik KSIP.

(akta kontroli tom I str. 11, 15)

Wszyscy policjanci (sześciu) i pracownicy Policji (dziewięciu) WPA Sekcji ds. Pozwoleń na Broń, realizujący zadania wynikające z UoBiA posiadali uprawnienia do przetwarzania informacji w KSIP Broń.

(akta kontroli tom I str. 486-515)

Odnosnie do sposobu sprawowania nadzoru nad jakością, aktualnością i terminowością informacji przetwarzanych w KSIP rejestrze „Broń”, w świetle przepisu § 8 ust. 6 zarządzenia Nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji²⁸, Naczelnik WPA wyjaśnił, że zapis § 7 ust. 2 pkt 2 ww. zarządzenia rozumiany, jako ustawiczne sprawdzanie poprawności wprowadzanych danych do KSIP przez operatora lub wgląd do formularzy rejestracyjnych lub wydruków potwierdzających dokonanie rejestracji celem sprawdzenia poprawności rejestracji informacji w KSIP – jest

²⁸ Dz. Urz. KGP poz. 114, ze zm., dalej: zarządzenie w sprawie KSIP.

nierealny do wykonania przez kierownictwo WPA. Wszystkie dane oraz ich zmiany wprowadzane są do rejestru „Broń” przez pracownika merytorycznego WPA (referenta). Każda czynność wprowadzania czy zmiany tych danych jest identyfikowalna w systemie poprzez ID operatora. Odpowiedzialność za prawidłowość wprowadzanych danych do KSIP spoczywa na referencie, który wprowadza dane do rejestrów. Nadzór nad jakością, aktualnością i terminowością informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń” sprowadza się do prawidłowej organizacji pracy osób wprowadzających dane. Dane są weryfikowane podczas eksploatacji KSIP, w tym rejestru „Broń”. Rejestr „Broń” nie posiada mechanizmów informatycznych kontrolujących terminowość przetwarzanych informacji. Terminowość wydawania decyzji pozwolenia na broń, rejestracji broni itd. nie jest monitorowana w rejestrze „Broń” (system nie ma takiej funkcjonalności), tylko przez pracowników prowadzących akta spraw poszczególnych posiadaczy broni, w tym postępowania administracyjne (wydawanie decyzji i postanowień) w zakresie zadań określonych w UoBiA. Wyjaśnił również, że w WPA nie przeprowadzano szkoleń z zakresu znajomości zasad obsługi KSIP. Szkolenie podstawowe policjantów obejmuje posługiwanie się KSIP. Program szkolenia zawodowego podstawowego jest obowiązkowy dla nowo przyjętych do służby w Policji i obejmuje szkolenie z zakresu KSIP.

(akta kontroli tom I str. 359-360)

Policjanci i pracownicy WPA, przy wykonywaniu przypisanych im zadań, wynikających z UoBiA nie korzystali z SWD.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że policjanci i pracownicy WPA nie mają dostępu do SWD i nie mają potrzeby korzystania z tego systemu przy realizacji zadań wynikających z UoBiA. SWD, zgodnie z zarządzeniem Nr 12 Komendanta Głównego Policji z 19 maja 2020 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji (Dz. Urz. KGP z 2020 r. poz. 23, ze zm.), jest systemem teleinformatycznym wspierającym wykonywanie zadań ustawowych podejmowanych w szczególności na podstawie zgłoszeń przyjmowanych przez dyżurnych jednostek organizacyjnych Policji i innych policjantów, ustaleń dokonywanych przez poszczególne służby policyjne w związku z tymi zgłoszeniami oraz informacji uzyskanych w związku z obsługą zgłoszeń alarmowych otrzymywanych z centrów powiadamiania ratunkowego. Głównym celem systemu jest wsparcie służb dyżurnych w zakresie podejmowania decyzji, alokacji sił i środków. Ma wpływ na skrócenie czasu reakcji Policji na przyjmowane zgłoszenia oraz zwiększenie wydajności pracy policjantów. SWD ujednolica i standaryzuje realizację zadań służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji każdego szczebla, a także planowanie, organizację oraz nadzór nad służbą. Dane gromadzone w SWD dostarczają aktualnych informacji o zagrożeniach na podległym obszarze, umożliwiając optymalną dyslokację służb patrolowych oraz obchodowych.

(akta kontroli tom I str. 17-18, 20-21)

1.5. Trzech policjantów i dwóch pracowników WPA, prowadzących m.in. postępowania w sprawie wydania, cofnięcia pozwolenia na broń wyjaśniło, że w WPA nie ma określonych odrębnych procedur w sprawach dotyczących identyfikowania przesłanek do cofnięcia i możliwości cofnięcia pozwolenia na broń. Przesłanki takie pochodzą głównie z uzyskanych informacji, z podjętych przez funkcjonariuszy Policji interwencji, przeprowadzonych przez nich wywiadów środowiskowych, z tzw. informacji koordynacyjnych²⁹ lub anonimów. Wyjaśnili, że

²⁹ Tworzonych w związku z § 95 ust. 1 i 2 zarządzenia w sprawie KSIP. Komendant wyjaśnił, że informacje koordynacyjne znajdują się bezpośrednio w aktach spraw konkretnych osób i nie jest prowadzony odrębny rejestr wpływu takich informacji. Przykładowe informacje koordynacyjne (15 sztuk), z okresu objętego kontrolą, dotyczące osób posiadających pozwolenie na broń załączono do akt kontroli.

nie prowadzą odrębnej statystyki dotyczącej postępowań o cofnięciu pozwolenia na broń, a dokumentacja w tej sprawie gromadzona jest bezpośrednio w aktach (teczce) danej osoby posiadającej pozwolenie na broń.

Odnosnie do sposobu identyfikowania przesłanek do cofnięcia i możliwości cofnięcia pozwoleń na broń, Komendant wyjaśnił, że w KWP nie określano odrębnych procedur (indywidualnego sposobu postępowania) w sprawach dotyczących identyfikowania przesłanek, wskazanych w art. 15 ust. 5 UoBiA. Ustawodawca wskazał, że w przypadku ujawnienia okoliczności dostatecznie uzasadniających podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na broń lub zarejestrowaną broń pneumatyczną należy do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 ww. ustawy, właściwy organ Policji może zobowiązać tę osobę do niezwłocznego poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym i przedstawienia wydanych orzeczeń. W przypadku wydania negatywnego orzeczenia lekarz lub psycholog zobowiązany jest zawiadomić o tym właściwy organ Policji. Realizacja powyższego przepisu opiera się na informacjach otrzymanych z jednostek Policji, których funkcjonariusze podjęli interwencję lub czynności w ramach np. postępowania w sprawach o wykroczenia, a zachodzi uzasadnione podejrzenie, że osoba, wobec której podjęto czynności może należeć do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 UoBiA. Zarówno te informacje, jak i ewentualnie inne w postaci np. anonimów znajdują się bezpośrednio w tezcze osoby posiadającej pozwolenie na broń. WPA nie prowadzi odrębnej statystyki dotyczącej konkretnej liczby wszczętych takich postępowań i cofniętych pozwoleń na broń.

(akta kontroli tom I str. 12, 16, 18, 21-22, 442-453, 454-472)

1.6. Komendant, działając na podstawie art. 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³⁰, złożył 29 lutego 2024 r. Wojewodzie Lubelskiemu *Informację w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie województwa lubelskiego za rok 2023*. KWP dysponowała również prezentacją, pt.: *Odprawa służbowa kadry kierowniczej lubelskiej Policji (za 2021 r.) i Odprawa służbowa kadry kierowniczej Policji garnizonu lubelskiego (za 2022 r.)*. W ww. dokumentach nie ujęto informacji związanych z przestępstwami z użyciem broni.

Komendant wyjaśnił, że art. 10 ustawy o Policji nie nakłada na komendanta wojewódzkiego Policji formy, w jakiej sprawozdanie ma zostać przedłożone odpowiednim organom. W latach 2021 oraz 2022 przyjętą formą składania sprawozdania były prezentacje, pt. *Odprawa służbowa kadry kierowniczej lubelskiej Policji (za 2021 r.)* oraz *Odprawa służbowa kadry kierowniczej Policji garnizonu lubelskiego (za 2022 r.)*. Sprawozdanie z działalności KWP w przyjętym charakterze przybiera formę uroczystej odprawy rocznej, na której zaproszonym przedstawicielom organów administracji zespolonej Komendant przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

(akta kontroli tom I str. 12-16, 528-532)

W latach 2021-2024 (do 30 listopada), na terenie działania KWP zaistniało łącznie pięć przypadków przestępstw z użyciem broni, z tego jeden w 2021 r. i po dwa w 2022 i w 2024 r. Były to przestępstwa rozbójnicze.

Naczelnik Wydziału Wywiadu Kryminalnego wyjaśnił, że Policja nie gromadzi danych statystycznych w zakresie przestępstw stwierdzonych z użyciem broni i jej rodzajów. W statystyce policyjnej zapis o broni wyrażony jest w zapisie *Ustawa*,

³⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 145, ze zm., dalej: ustawa o Policji.

Artykuł, Kwalifikacja Temida: Przy użyciu broni palnej (bez uszczegółowienia rodzaju broni oraz celu wydania pozwolenia na broń).

(akta kontroli tom I str. 533)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności KWP w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dokumentacji doskonalenia zawodowego lokalnego realizowanego przez WPA w 2021 r. brakowało programu zajęć dla dwóch szkoleń: „Regulacja prawna postępowania administracyjnego” oraz „Zasady przyjmowania, wydawania broni i amunicji z magazynu depozytowego Wydziału Postępowań Administracyjnych KWP w Lublinie”, tj. dokumentu, który jest niezbędny do właściwego dokumentowania czynności prowadzonych w ramach organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego lokalnego.

Zgodnie z § 56 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń zawodowych i doskonalenia zawodowego w Policji³¹ dokumentację doskonalenia zawodowego lokalnego stanowią m.in. programy zajęć.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że obowiązki naczelnika sprawuje od 2 stycznia 2023 r., z uwagi na zastaną trudną sytuację kadrową wydziału, związaną z odejściem w 2023 r. kierownictwa wydziału oraz funkcjonariuszy Sekcji ds. Pozwoleń na Broń, do zadań służbowych w zakresie m.in. realizacji zagadnień związanych ze szkoleniami, lokalnym doskonaleniem zawodowym i współpracy z Wydziałem Kadr i Szkolenia wyznaczył jednego z policjantów, który do chwili obecnej zajmuje się wskazanym zagadnieniem. Wyjaśnił, że zarówno on, jak i podlegli mu funkcjonariusze nie posiadają żadnej wiedzy na temat przyczyn występujących braków w dokumentacji szkoleniowej.

2. W latach 2021-2022 nie prowadzono listy obecności dla uczestników szkoleń realizowanych w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego WPA (tj. nie odnotowywano obecności uczestników szkolenia w prowadzonym w WPA Dzienniku Szkolenia).

Zgodnie z § 56 ust. 1 ww. rozporządzenia dokumentację doskonalenia zawodowego lokalnego stanowią m.in. listy obecności.

Naczelnik WPA wyjaśnił analogicznie, jak w przypadku nieprawidłowości polegającej na braku programów zajęć dla dwóch szkoleń.

(akta kontroli tom I str. 17, 19-20, 156-160, 167-188)

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant zapewnił warunki organizacyjne niezbędne do realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, wynikających z UoBiA. Zadania te zostały przypisane WPA oraz powierzone policjantom i pracownikom zatrudnionym w Sekcji do spraw Pozwoleń na Broń i znajdowały odzwierciedlenie w ich kartach opisu stanowisk pracy (w przypadku policjantów) lub w zakresach czynności (w przypadku pracowników Policji). Osobom tym zapewniono możliwości podnoszenia kwalifikacji poprzez uczestnictwo w szkoleniach związanych m.in. z obowiązkami wynikającymi z UoBiA. Wprowadzono do KSIP – rejestru „Broń” dane dotyczące posiadaczy pozwoleń na broń i broni do celów kolekcjonerskich. System ten nie pozwalał jednak na generowanie rzetelnych i miarodajnych danych statystycznych. Podejmowano stosowne działania w przypadku otrzymania informacji, stanowiących przesłanki do cofnięcia i możliwości cofnięcia pozwoleń na broń.

³¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2506.

2. Wykonywanie obowiązków związanych z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich.

Opis stanu faktycznego

2.1. Liczba osób, mających stałe miejsce pobytu na terenie województwa lubelskiego, które posiadały pozwolenie na broń palną do celów kolekcjonerskich wynosiła odpowiednio na 31 grudnia w poszczególnych latach objętych kontrolą: 2937 w 2021 r., 4492 w 2022 r., 5648 w 2023 r. oraz 6698 na 30 listopada 2024 r. W 2021 r. liczba posiadaczy broni do celów kolekcjonerskich, pozostających we właściwości KWP wzrosła o 32,4% w stosunku do roku poprzedniego. W 2022 r. liczba ta wzrosła o 52,9% w porównaniu ze stanem na koniec 2021 r., a w 2023 r. liczba osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich wzrosła o 25,7% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost liczby osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich na 30 listopada 2024 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 18,5%.

Liczba broni, na którą wydane zostały pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich osobom posiadającym miejsce stałego pobytu na terenie województwa lubelskiego, wynosiła w poszczególnych latach objętych kontrolą odpowiednio na dzień 31 grudnia: 62 698 szt. w 2021 r., 101 243 szt. w 2022 r., 129 160 szt. w 2023 r. oraz 155 384 szt. na 30 listopada 2024 r. Wzrost liczby broni w latach 2021-2024 w stosunku do roku poprzedniego wyniósł: 40,4%, 61,4%, 27,5% oraz 20,3%.

Osoby posiadające miejsce stałego pobytu na terenie województwa lubelskiego zarejestrowały w okresie objętym kontrolą następującą liczbę broni: 14 288 szt. w 2021 r., 17 356 szt. w 2022 r., 19 813 szt. w 2023 r. oraz 21 736 szt. w okresie do 30 listopada 2024 r. W każdym z ww. okresów nastąpił wzrost liczby zarejestrowanej broni przez posiadaczy i wyniósł on odpowiednio: 74,9%, 21,4%, 14,1% oraz 10,9%.

W KWP nie posiadano danych dotyczących liczby wydanych pozwoleń na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich z podziałem na poszczególne powiaty województwa lubelskiego. Naczelnik WPA wyjaśnił, że system KSIP nie jest technicznie przystosowany do wygenerowania rzetelnych danych dotyczących posiadaczy pozwoleń na broń z podziałem na poszczególne powiaty, a w WPA nie prowadzono odrębnej statystyki wydanych decyzji z podziałem na powiaty. Naczelnik ponadto wskazał, iż brak jest również technicznych możliwości wygenerowania danych dotyczących wskazania rodzaju broni palnej określonej w pozwoleniu. Tego typu informacje znajdują się bezpośrednio w aktach konkretnych osób posiadających pozwolenie oraz w KSIP (dla indywidualnego posiadacza pozwolenia na broń).

(akta kontroli tom II str. 4, 16)

W okresie objętym kontrolą, KWP corocznie składała do KGP informacje dotyczące:

- a) liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń w danym celu i liczby jednostek broni, do których posiadania uprawnia wydane pozwolenie (dane za rok),
- b) liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń w danym celu, liczby jednostek broni, do których posiadania uprawnia wydane pozwolenie i liczby egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwolenia na broń (dane wg stanu na koniec roku).

W zakresie danych dotyczących wydanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich podano, że: w 2021 r. wydano 723 pozwolenia, uprawniające do posiadania 17 963 jednostek broni oraz odpowiednio w 2022 r.: 1545 i 25 410, w 2023 r.: 1150 i 27 917, w 2024 r.: 1145 i 29 194. Wg stanu na 31 grudnia 2021 r. wydano 2940 pozwoleń, uprawniających do posiadania 62 638 jednostek

broni, a liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwolenia wynosiła 14 288, oraz odpowiednio wg stanu na: 31 grudnia 2022 r.: 4484, 104 566 i 17 356; 31 grudnia 2023 r.: 5634, 132 483 i 19 813 oraz na 31 grudnia 2024 r.: 6779, 161 677 i 21 896.

(akta kontroli tom. I str. 516-527)

Zgodnie z danymi zawartymi w rejestrze „Broń” na dzień 17 stycznia 2025 r., największą liczbę broni do celów kolekcjonerskich zarejestrowano u trzech posiadaczy broni, którzy posiadali po 96, 88 i 85 egzemplarzy broni. Naczelnik WPA wyjaśnił, że nie jest możliwe wyszczególnienie liczby osób, które mimo, że posiadały pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, to nie zakupiły i nie zarejestrowały tej broni, ponieważ system KSIP nie jest technicznie przystosowany do wygenerowania takich danych, a WPA nie prowadził w tym zakresie żadnej odrębnej dokumentacji statystycznej.

(akta kontroli tom. II str. 17, 19)

W KWP wersja testowa Systemu Rejestracji Broni³² została uruchomiona z początkiem kwietnia 2023 r., a wersja produkcyjna systemu funkcjonuje od listopada 2024 r. Naczelnik WPA wyjaśnił, że aktualnie stale występują problemy z systemem, zgłaszane przez pracowników WPA, m.in.: system nie pobiera danych z bazy PESEL – należy dane wpisywać ręcznie, brak możliwości edycji/zmiany zaświadczeń, usunięcia zaświadczeń, które straciły ważność, brak możliwości podglądu skanu zaświadczenia dołączonego do konkretnej jednostki broni – widoczny jest wyłącznie numer wygenerowany przez SRB zaświadczenia, co budzi wątpliwości dotyczące potrzeby skanowania setek zaświadczeń i wprowadzania ich do SRB, zaświadczenie, które zostało w systemie przypisane do jednostki broni nadal jest aktywne i możliwe do kolejnego wykorzystania, ograniczona ilość możliwości wprowadzenia znaków/numerów broni (w przypadku potrzeby zarejestrowania broni, która posiada dodatkowe numery, brak wystarczającej ilości miejsca na ich wprowadzenie), podczas wprowadzania adresu posiadacza broni należy za każdym razem wybierać ze słownika województwo, powiat, gmina – znaczne ułatwienie to pobieranie danych po kodzie pocztowym, zbyt krótkie sesje dotyczące logowania, brak możliwości zmiany celu posiadania broni (jej przepisania przez jednego właściciela np. z celu łowieckiego na kolekcjonerski), w systemie domyślnie adres przechowywania broni jest tożsamy z adresem stałego pobytu, co nie zawsze jest odzwierciedleniem stanu faktycznego, umożliwienie w systemie wyszukiwania np. po trzech znakach.

(akta kontroli tom. II str. 17-20)

2.2. W poszczególnych latach objętych kontrolą, KWP wydała pozwolenia na posiadanie broni palnej do celów kolekcjonerskich następującej liczbie osób: 723 w 2021 r., 1545 w 2022 r., 1150 w 2023 r. oraz 1046 osobom w okresie do 30 listopada 2024 r. W 2021 r. nastąpił wzrost liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich o 46,3% w stosunku do roku poprzedniego, w 2022 r. ten wzrost wyniósł 113,6%, a w 2023 i 2024 r. nastąpił spadek w stosunku do okresu poprzedniego i wyniósł odpowiednio 25,5% i 9%.

Decyzje wydane ww. osobom pozwalały na posiadanie liczby broni w łącznym wymiarze w poszczególnych latach: 17 963 szt. w 2021 r., 25 410 szt. w 2022 r., 27 917 szt. w 2023 r. oraz 26 497 szt. w 2024 r. (do 30 listopada). W 2021 r. nastąpił wzrost liczby broni, na którą wydano pozwolenie, w stosunku do 2020 r. i wyniósł 47,8%. W latach 2022 i 2023 wzrost liczby broni do celów kolekcjonerskich, na którą wydano pozwolenia wyniósł 41,4% oraz 9,8%. W 2024 r. odnotowano spadek liczby broni, na którą udzielono pozwolenia i wyniósł on 5% w stosunku do roku

³² Dalej: SRB.

poprzedniego. W latach 2021-2024 posiadacze pozwolenia zarejestrowali broń do celów kolekcjonerskich w następujących ilościach: 6123 szt. w 2021 r., 3068 szt. w 2022 r., 2457 szt. w 2023 r. oraz 1966 szt. w 2024 r. (do 30 listopada). W 2021 r. odnotowano wzrost rejestracji broni w stosunku do 2020 r. na poziomie 628,9%, a w kolejnych latach liczby te spadały w stosunku do okresu poprzedniego i wyniosły odpowiednio: 49% w 2022 r. i po 19,9% w 2023 r. i w 2024 r.

Na jednego posiadacza pozwolenia przypadała średnio następująca liczba jednostek broni: 4,9 szt. w 2021 r., 5,9 szt. w 2022 r., 3,5 szt. w 2023 r. oraz 3,2 szt. w 2024 r. (stan na 30 listopada).

W KWP prowadzone były papierowe rejestry złożonych wniosków o wydanie pozwolenia w poszczególnych latach, uwzględniające również osoby, które zmieniły właściwość miejscową i rzeczową w danym okresie. Powyższe dane uzupełniano o liczbę cofniętych pozwoleń i liczbę zgonów posiadaczy broni do celów kolekcjonerskich.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika, system KSIP nie jest technicznie przystosowany do wygenerowania danych dotyczących największej ilości broni zarejestrowanych w latach 2021-2024 przez jedną osobę do celów kolekcjonerskich, która posiadała miejsce stałego pobytu na terenie województwa lubelskiego, jak również nie pozwala na wygenerowanie danych dotyczących liczby osób, które w ww. okresie otrzymały zaświadczenia uprawniające do zakupu broni, a które nie zakupiły żadnej jednostki broni. WPA nie prowadziło w tym zakresie żadnej odrębnej dokumentacji statystycznej.

(akta kontroli tom. II str. 3-4)

2.3. Spośród 4464 wydanych w latach 2021-2024 (do 30 listopada) pozwoleń na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich, szczegółowym badaniem objęto 20 teczek aktowych osób, którym wydano pozwolenie na broń, po pięć z każdego roku objętego kontrolą. Wszystkie zbadane decyzje zostały wydane przez osoby upoważnione. Komendant w okresie objętym kontrolą upoważnił Naczelnika WPA oraz kierowników sekcji do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, legitymacji i innej dokumentacji wynikającej z UoBiA.

W każdym z objętych próbą postępowań, organ przed wydaniem decyzji ustalił wszystkie istotne okoliczności faktyczne sprawy, w szczególności sprawdzono, czy wnioskujący nie stanowi zagrożenia dla samego siebie, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Każdorazowo występowano do KRK z wnioskiem o udzielenie informacji o danej osobie, w zakresie skazania prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe bądź skazania za nieumyślne przestępstwo przeciwko życiu i/lub bezpieczeństwu w komunikacji popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Ponadto w każdym z 20 zbadanych postępowań występowano do właściwej, ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, jednostki Policji z prośbą o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i sprawdzenie informacji o tej osobie w posiadanych systemach informatycznych. Jednostki Policji w przekazanych odpowiedziach wskazywały, że przy sporządzaniu opinii o osobach korzystano z rejestru KSIP, SWD, RSOW, RSD, rejestru interwencji lub rejestru zatrzymań. Wnioskujący o wydanie pozwolenia każdorazowo składali dokumenty potwierdzające spełnienie warunków do wydania tego pozwolenia, takie jak: aktualne orzeczenie lekarskie i psychologiczne, dokument potwierdzający członkostwo w stowarzyszeniu o charakterze kolekcjonerskim wraz ze statutem tego stowarzyszenia. W przypadku siedmiu spośród 20 zbadanych postępowań, organ zawiadamiał stronę o każdym przypadku niezakończonym w terminie, w 11 przypadkach decyzję wydano w pierwotnym terminie ustawowym, a w przypadku jednego postępowania przeprowadzonego w 2022 r. organ nie zawiadomił strony o niezakończonym w terminie oraz nie

wyzaczył nowego terminu zakończenia postępowania, co było niezgodne z art. 36 § 1 Kpa, który stanowi, że o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zakończenia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Powyższe zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W rejestrze „Broń” w przypadku 16 spośród 20 objętych badaniem posiadaczy broni do celów kolekcjonerskich, którym wydano pozwolenie na broń w latach 2021-2024, odnotowano prawo do noszenia broni, pomimo braku w aktach tych osób dokumentu potwierdzającego wydanie zgody na noszenie broni, co zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W jednej ze zbadanych decyzji³³ zawarto błędne pouczenie, o prawie strony do złożenia odwołania do Komendanta Głównego Policji, w sytuacji odstąpienia przez organ od uzasadnienia faktycznego i prawnego decyzji na podstawie art. 107 § 4 Kpa, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku sprawdzenia zapisów w rejestrze „Broń” objętych badaniem posiadaczy broni z danymi adresowymi zawartymi w aktach 20 osób, stwierdzono, że w przypadku jednej osoby adres stałego pobytu zarejestrowany w KSIP był różny od adresu podanego przez wnioskodawcę, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom. II str. 21-24, 25-57)

2.4. W związku ze zmianą adresu stałego pobytu osób posiadających broń na teren województwa lubelskiego, do KWP wpłynęło w latach 2021-2024 łącznie 38 informacji o zmianie adresu. Badaniem objęto próbę 10 informacji o zmianie adresu stałego pobytu przekazanych z innych województw. W przypadku trzech osób WPA występował do komendanta wojewódzkiego Policji właściwego ze względu na poprzednie miejsce pobytu o przekazanie akt posiadacza broni. KWP zwracał się o przekazanie dokumentów w tych sprawach w terminach: 15, 18 i w jednym przypadku 28 dni od powzięcia informacji o zmianie adresu. W pozostałych objętych badaniem przypadkach KWP otrzymywał informacje o zmianie adresu stałego pobytu wraz aktami danego posiadacza broni. W zbadanych przypadkach nie odnotowano dokumentów potwierdzających przeprowadzenie weryfikacji poprawności, kompletności i prawidłowości zarejestrowanych informacji w KSIP, w tym w rejestrze „Broń”. Naczelnik WPA wyjaśnił, że każdorazowo informacja o zmianie miejsca stałego pobytu trafiała wraz z teczką posiadacza broni do referenta sprawy, który sprawdzał jej zawartość z zapisami w rejestrze „Broń” oraz uaktualniał zapisy dotyczące miejsca pobytu. W przypadku wystąpienia rozbieżności, co do zawartości teczek z zapisami w rejestrze „Broń”, np. numeru broni, dokonywane są stosowne korekty wyłącznie w oparciu o dokumentację otrzymaną w teście posiadacza pozwolenia.

W okresie objętym kontrolą 52 osoby, które posiadały pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, zmieniły miejsce stałego pobytu na teren innego województwa, w związku z czym KWP przekazał akta tych osób zgodnie z właściwością miejscową. Badaniem objęto próbę 10 informacji o zmianie miejsca stałego pobytu posiadacza pozwolenia, które wpłynęły do WPA w latach 2021-2024. Akta objęte badaniem zostały przekazane zgodnie z właściwością miejscową w terminie od 1 do 24 dni. W pięciu przypadkach akta przekazano przed upływem 14 dni od wpływu do KWP informacji o zmianie adresu stałego pobytu, a w pięciu przypadkach nieznacznie przekroczono ten termin.

Oprócz opisanych powyżej zdarzeń związanych ze zmianą właściwości miejscowej, KWP przejął w latach 2021-2024 do prowadzenia akta 95 osób, którym pozwolenia

³³ Decyzja nr L.dz.B-II-MSZ-1017886/24 z 29 lutego 2024 r.

na posiadanie broni wydał właściwy komendant garnizonu Żandarmerii Wojskowej³⁴ oraz przekazał do właściwych jednostek ŻW w tym okresie 31 akt posiadaczy broni w związku ze zmianą właściwości rzeczowej, np. z zatrudnieniem w służbie.

(akta kontroli tom II str. 17-20, 58, 61-63)

2.5. W latach 2021-2024 w KWP, nie podejmowano działań związanych z wydawaniem wewnętrznych regulacji, określających sposób i tryb realizacji zadań związanych z wykroczeniami wskazanymi w art. 51 ust. 2 UoBiA. Naczelnik WPA wyjaśnił, że realizacja zadań związanych z wykroczeniami określonymi w art. 51 ust. 2 UoBiA, należy do komend powiatowych i miejskich Policji. Dane statystyczne dotyczące liczby tego typu wykroczeń rejestrowane są w RSOW – zgodnie z zarządzeniem Nr 21 Komendanta Głównego Policji w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia³⁵. W okresie objętym kontrolą, poszczególne komendy podległe KWP prowadziły czynności wyjaśniające w 68 sprawach o wykroczenia określone w art. 51 ust. 2 UoBiA.

(akta kontroli tom II str. 5-6, 73-75)

2.6. Na terenie powiatu bialskiego, w okresie od 2 marca do 30 czerwca 2022 r. obowiązywał zakaz noszenia lub przemieszczania w stanie rozładowanym wszelkiego rodzaju broni, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wprowadzenia czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym na obszarze województwa podlaskiego i lubelskiego przyległym do granicy państwowej z Republiką Białorusi³⁶. Komendant wyjaśnił, że naruszenie tego zakazu zostało spenalizowane w art. 51 ust. 2 pkt 10 UoBiA, a przeprowadzona analiza systemu RSOW w Wydziale Prewencji KWP w zakresie wykroczeń, o których mowa w art. 51 ust. 2 ww. ustawy, nie wyszczególnia którego punktu dany czyn dotyczy. Naczelnik WPA wyjaśnił, iż komendanci jednostek podległych, w przypadkach wprowadzenia czasowego zakazu noszenia lub przemieszczania broni, są o tego typu zmianach prawnych informowani podczas cotygodniowych wideokonferencji kierownictwa Policji garnizonu lubelskiego.

(akta kontroli tom II str. 464, 468-470)

2.7. W okresie objętym kontrolą, Komendant nie wydawał wewnętrznych regulacji w odniesieniu do przeprowadzania kontroli warunków przechowywania broni do celów kolekcjonerskich i amunicji do niej. W KWP nie prowadzono również odrębnej statystyki dotyczącej wskazanych kontroli. Naczelnik WPA wyjaśnił, że dokumenty dotyczące ewentualnych przeprowadzonych kontroli znajdują się bezpośrednio w aktach konkretnych osób posiadających pozwolenie na broń. Ponadto wyjaśnił, że praktyką przyjętą w KWP jest, że w przypadku ujawnienia przez organ okoliczności dostatecznie uzasadniających podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na broń narusza przepisy określone w UoBiA, tego typu czynność materialno-techniczna jest zlecana do realizacji policjantom podległych komend, właściwym co do miejsca stałego pobytu posiadacza pozwolenia na broń. W zbadanej próbie 20 akt osób³⁷, którym KWP wydała w latach 2021-2024 pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich i które zgłosiły w tym okresie rejestrację pierwszych jednostek broni, w aktach jednego posiadacza znajdował się protokół³⁸ z kontroli warunków przechowywania broni przeprowadzonej przez

³⁴ Dalej: ŻW.

³⁵ Dz. U. KGP z 2020 r. poz. 36.

³⁶ Dz.U. poz. 489.

³⁷ Po pięć z każdego roku objętego kontrolą.

³⁸ Kontrola przeprowadzona 24 października 2023 r.

funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji³⁹ w Łęcznej. Kontrola została przeprowadzona pod adresem stałego pobytu posiadacza, będącym tożsamym z miejscem przechowywania broni, a w jej trakcie nie stwierdzono nieprawidłowości. Analizą objęto ponadto 10 protokołów z kontroli z lat 2021-2024. Dziewięć z tych protokołów zostało sporządzonych w IV kwartale 2023 r. i jeden w II kwartale 2024 r. W każdym ze zbadanych przypadków Naczelnik WPA zwracał się z prośbą do właściwego komendanta powiatowego lub miejskiego Policji lub komendantów komisariatów zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego⁴⁰ o przeprowadzenie kontroli warunków przechowywania broni. Wszystkie zbadane protokoły zawierały podpis osoby kontrolowanej oraz funkcjonariusza przeprowadzającego czynność. W żadnym ze zbadanych protokołów funkcjonariusze nie stwierdzili nieprawidłowości. Wszystkie zbadane protokoły sporządzono na wzorze przekazanym do jednostek Policji przez WPA. Powyższy wzór, zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika WPA, został zaktualizowany w II kwartale 2024 r. w związku z ogłoszeniem tekstu jednolitego UoBiA.

Naczelnik WPA nie wskazał, ile kontroli warunków przechowywania broni zostało przeprowadzonych w latach 2021-2024 przez jednostki Policji, ponieważ jak wyjaśnił nie prowadzono w Wydziale statystyk w tym zakresie. Tym samym nie jest możliwe ustalenie skali przeprowadzonych kontroli w relacji do liczby osób posiadających pozwolenie, pozostających we właściwości KWP w poszczególnych latach objętych kontrolą.

Nieprawidłowość w zakresie planowania i realizacji kontroli warunków przechowywania broni (wykonywania uprawnień z art. 27 ust. 1 UoBiA) została opisana w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 6-7, 73-76, 79, 84-123)

2.8. W odniesieniu do realizacji obowiązku rejestracji danych osób posiadających pozwolenie na broń, zbadano akta 15 osób przesłane w okresie objętym kontrolą przez jednostki ŻW, w związku ze zmianą właściwości rzeczowej. We wszystkich przypadkach dane odnotowane w systemie KSIP były zgodne z informacjami zawartymi w aktach, w szczególności odnotowano prawidłową datę przejęcia akt z ŻW oraz datę wydania decyzji w zakresie pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich. W ww. aktach brak było dokumentów potwierdzających datę rejestracji w systemie KSIP powyższych informacji.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że pracownicy Wydziału nie mają możliwości odtworzenia daty i godziny wykonania konkretnej operacji w KSIP. Wyjaśnił ponadto, iż zgodnie z jego wiedzą, system ten nie posiada mechanizmów informatycznych (funkcjonalności) kontrolujących terminowość przetwarzanych informacji. Zapisy dotyczące m.in. daty przejęcia akt z ŻW są wpisywane w KSIP przez referenta sprawy zgodnie z datą wpływu akt do organu.

Zbadano również akta 15 osób, które posiadały najdłużej pozwolenia na broń palną do celów kolekcjonerskich. W objętej badaniem próbie w dwóch przypadkach nie odnotowano żadnych dokumentów sporządzonych w latach 2021-2024. W pozostałych 13 zbadanych przypadkach znajdowały się dokumenty pochodzące z okresu objętego kontrolą, takie jak: umowy kupna-sprzedaży, faktury potwierdzające nabycie broni, zawiadomienia o zmianie adresu zamieszkania oraz protokoły z przeprowadzonej kontroli warunków przechowywania broni. Na powyższych dokumentach znajdowały się adnotacje pracowników o rejestracji w KSIP nabycia lub zbycia broni oraz zmiany adresu stałego pobytu. We wszystkich

³⁹ Dalej: KPP.

⁴⁰ KPP w: Puławach, Hrubieszowie, Radzynie Podlaskim, Parczewie i Krasnymstawie oraz komisariaty w: Niemcach, Terespolu oraz II, III i IV w Lublinie,

15 zbadanych aktach brak było wydruków z systemu KSIP, potwierdzających sprawdzenie informacji w KSIP.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że w przypadku tych dwóch osób, w okresie objętym kontrolą, nie dokonywano sprawdzeń w systemie KSIP. Wyjaśnił również, iż w obu przypadkach, po terminach ostatnich czynności tj. w 2017 r. i w 2019 r., nie wpłynęły do WPA żadne inne informacje oraz biorąc pod uwagę aktualny stan etatowy Wydziału oraz ponadprzeciętne obciążenie pracowników realizacją bieżących zadań, nie jest możliwe weryfikowanie wszystkich teczek aktualnych posiadaczy pozwoleń i sprawdzanie ich w KSIP. Ponadto zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika, analiza posiadanych przez WPA akt jest praktycznie niemożliwa, z uwagi na ich ilość w porównaniu do stanu etatowego komórki organizacyjnej, a poza tym sama analiza ich zawartości nie doprowadzi do ujawnienia przesłanek, które mogą uzasadniać cofnięcie pozwolenia na broń. Analiza spełnienia wskazanych ustawowych obowiązków oraz identyfikowanie przesłanek odbywa się z chwilą wpływu określonej informacji do organu, który wymaga pobrania akt indywidualnego posiadacza pozwolenia i dokonania sprawdzeń oraz wpisów w KSIP.

Zbadano akta 10 osób, którym KWP w okresie objętym kontrolą cofnęła pozwolenie na posiadanie broni na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 4 UoBiA. W aktach dziewięciu osób znajdowały się wydruki z KSIP, sporządzone w toku kontroli NIK, tj. z 17 stycznia 2025 r., potwierdzające usunięcie danych osobowych osób z rejestru „Broń” w związku z prawomocną decyzją o cofnięciu pozwolenia na posiadanie broni przez daną osobę. W jednym przypadku w aktach znajdował się wydruk z KSIP sporządzony 13 lipca 2021 r., potwierdzający usunięcie danych osobowych z rejestru „Broń”.

Naczelnik wyjaśnił, że pracownicy i policjanci WPA nie mają możliwości odtworzenia, kiedy została wykonana określona operacja usunięcia danych z KSIP.
(akta kontroli tom. II str. 125-152)

2.9. W okresie objętym kontrolą w przypadku sześciu osób stwierdzono, że doszło do naruszenia przepisów stanowiących podstawę do cofnięcia pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich, a następnie wydano decyzję w przedmiocie cofnięcia pozwolenia na broń na podstawie art. 18 ust. 1 UoBiA. W pięciu sprawach cofnięto pozwolenie na posiadanie broni w oparciu o art. 18 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 6 lit. a, tj. ze względu na skazanie osoby posiadającej pozwolenie na broń prawomocnym orzeczeniem sądowym za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W pięciu ww. sprawach Komendant był zobligowany do cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni, w związku z przekazaniem mu informacji o uprawomocnieniu się orzeczeń przez sąd właściwy w danej sprawie. W przypadku jednej decyzji cofającej pozwolenie, wydanej 1 lipca 2021 r. na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4, procedowano w związku z otrzymanym zawiadomieniem z KPP w Kraśniku o prowadzeniu czynności wyjaśniających w związku z podejrzeniem naruszenia art. 51 ust. 2 pkt 4 UoBiA. Badaniem objęto wszystkie sześć spraw wymienionych powyżej. Postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń wszczęto po upływie od jednego do 51 dni od uzyskania informacji stanowiącej podstawę do wszczęcia postępowania. W każdym ze zbadanych postępowań zawiadomiono stronę o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. Wszystkie postępowania zostały zakończone terminowo, w jednym postępowaniu wydano postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu zakończenia postępowania administracyjnego, ze względu na umożliwienie stronie zapoznania się z całością materiałów zgromadzonych w toku postępowania. Wszystkie decyzje zostały podpisane przez osoby do tego uprawnione.

(akta kontroli tom II str. 153-211)

2.10. W latach 2021-2024 w KWP zidentyfikowano pięć przypadków naruszenia przepisów powodujących możliwość cofnięcia pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich na podstawie art. 18 ust. 5 pkt 2 UoBiA, tj. w przypadku naruszenia obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym oraz pięć przypadków naruszenia przepisów ww. ustawy dających możliwość cofnięcia pozwolenia na podstawie art. 18 ust. 4, tj. w przypadku ustania okoliczności faktycznych stanowiących podstawę wydania pozwolenia na broń. We wszystkich wymienionych sprawach wszczęto postępowanie i wydano decyzję w przedmiocie cofnięcia pozwolenia. W trzech przypadkach postępowania zostały wszczęte na skutek otrzymanych informacji z podległych jednostek Policji, a w siedmiu sprawach przesłanki do wszczęcia postępowania stanowiły informacje, które wpłynęły do KWP od innych podmiotów tj. stowarzyszeń o charakterze kolekcjonerskim, prokuratury oraz otrzymana informacja koordynacyjna z KSIP.

W okresie objętym kontrolą, w KWP przeprowadzono pięć postępowań w związku z zaistnieniem przesłanek wskazanych w art. 18 ust. 5 pkt 2 UoBiA, tj. w przypadku naruszenia obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym oraz przedstawienia orzeczeń lekarskiego i psychologicznego. Postępowania w tych sprawach były wszczynane po upływie od pięciu do 14 dni od otrzymania informacji wskazujących na zaistnienie okoliczności dostatecznie uzasadniającej podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na broń należy do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 ww. ustawy. Informacje te pochodziły w dwóch przypadkach z komend Policji, a w jednym przypadku z oddziału ŻW i dotyczyły przebywania posiadaczy broni na długotrwałych zwolnieniach lekarskich wystawionych przez lekarza psychiatrę. Ponadto w jednej sprawie KWP otrzymała informację z podległej jednostki Policji o odebraniu broni i amunicji posiadaczowi w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie nakłaniania lub udzielenia pomocy do targnięcia się na własne życie, a w kolejnej sprawie do KWP wpłynęła informacja z prokuratury o prowadzonym postępowaniu przeciwko posiadaczowi broni o popełnienie czynu określonego w art. 207 § 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁴¹. W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych KWP wydała decyzje cofające pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich w oparciu o art. 18 ust. 5 pkt 2 w zw. z art. 15 ust. 5 UoBiA. Wszystkie decyzje zostały podpisane przez osoby upoważnione.

Zbadano również pięć postępowań w sprawie cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich, wszczętych w związku z informacją przekazaną 25 września 2024 r. przez jedno ze stowarzyszeń o charakterze kolekcjonerskim o utracie członkostwa przez wskazane w piśmie osoby. Wszystkie powyższe postępowania zostały wszczęte na wnioski złożone przez strony o cofnięcie pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich, do których dołączono również wydane uprzednio promesy. KWP wydała na podstawie art. 18 ust. 4 UoBiA decyzje zgodne ze złożonymi wnioskami, po upływie od jednego do czterech dni od wpływu wniosku do KWP. Wszystkie decyzje zostały podpisane przez osoby upoważnione.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że z chwilą otrzymania ze stowarzyszeń informacji o wykluczeniu osób, referent sprawy weryfikuje wskazane osoby w KSIP, czy są posiadaczami pozwoleń na broń, a jeśli tak, to gdzie jest ich właściwość miejscowa. Następnie ustala, czy dana osoba zrezygnowała z członkostwa, czy ewentualnie zmieniła stowarzyszenie, co jest istotne ze względu na spełnienie przesłanek do posiadania przez nią nadal pozwolenia na broń.

(akta kontroli tom II str. 213-264)

⁴¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 17, ze zm.

2.11. W latach 2021-2024 odnotowano w KWP dwa przypadki przejścia broni do depozytu oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni w związku z ujawnieniem okoliczności wskazujących na obligatoryjne lub fakultatywne cofnięcie pozwolenia. W jednym przypadku broń została odebrana na skutek naruszenia przez posiadacza przepisów art. 18 ust. 1 pkt 2 UoBiA, a w drugim – w związku z naruszeniem przepisów art. 18 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy. W obu przypadkach funkcjonariusze właściwych KPP odebrali broń i amunicję tego samego dnia, w którym stwierdzili naruszenie przepisów ustawy, a następnie przekazali broń do depozytu WPA w terminie 4 i 9 dni.

W przypadku pięciu osób, którym KWP, w latach 2021-2024, cofnęła pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich w związku z prawomocnym skazaniem za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie odebrano broni w trakcie prowadzonych postępowań karnych lub karnych skarbowych. Trzy spośród pięciu ww. osób zbyło broń przed wszczęciem postępowania administracyjnego, jedna osoba zbyła posiadaną broń po wszczęciu postępowania, a przed wydaniem decyzji w sprawie, a kolejna osoba zbyła broń przed upływem 30-dniowego terminu od otrzymania decyzji cofającej pozwolenie na broń.

W jednej ze spraw prowadzonych w 2021 r. w przedmiocie cofnięcia pozwolenia, broń została odebrana i przekazana do depozytu WPA w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, a przed wszczęciem postępowania karnego o czyn określony w art. 51 ust. 2 pkt 4 UoBiA. Zdeponowana broń została zbyta 26 września 2021 r., tj. po wydaniu przez KWP 1 lipca 2021 r. decyzji cofającej pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli tom II str. 156-158, 162-166, 265-266, 269-271)

2.12. W latach 2021-2024 do WPA wpłynęły trzy informacje o wszczęciu procedury NK. W przypadku jednej z osób, wobec której istniało podejrzenie, że stosowała przemoc w rodzinie, cztery jednostki broni wraz z amunicją zostały odebrane 4 sierpnia 2023 r. tj. po dwóch dniach od wszczęcia procedury NK i przekazane do depozytu WPA. W przedmiotowej sprawie KWP zwróciła się do podległej komendy Policji z wnioskiem o sprawdzenie i wyrażenie opinii, czy zwrot broni palnej osobie objętej procedurą NK nie spowoduje zagrożenia porządku lub bezpieczeństwa publicznego oraz o dostarczenie przez posiadacza pozwolenia aktualnych orzeczeń: lekarskiego i psychologicznego. Komendant jednostki podległej w opinii z 12 grudnia 2023 r. wskazał, że nie można jednoznacznie stwierdzić braku zagrożenia porządku lub bezpieczeństwa publicznego w sytuacji zwrotu broni palnej osobie objętej procedurą NK. W związku z umorzeniem przez prokuratora 28 czerwca 2024 r. śledztwa, z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego oraz przedłożeniem dokumentów, takich jak zaświadczenie o członkostwie w stowarzyszeniu, regulaminu stowarzyszenia, informacji o niekaralności, KWP nie stwierdziła podstaw do wszczęcia postępowania w przedmiocie cofnięcia pozwolenia na broń oraz pouczyła stronę o możliwości odbioru broni z depozytu (pismo z 27.11.2024 r.).

Wobec pozostałych dwóch osób, co do których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie i zawiadomiono KWP o wszczęciu procedury NK⁴², nie doszło do zabezpieczenia posiadanej przez te osoby broni i amunicji, z uwagi na niewystąpienie przesłanki wynikającej z art. 19a UoBiA, tj. zagrożenia życia i zdrowia osoby doznającej przemocy domowej. W jednym z ww. przypadków procedura NK została z dniem 13 grudnia 2023 r. zamknięta w związku z ustaniem przemocy domowej.

(akta kontroli tom II str. 281-341)

⁴² Pisma z 3 lipca 2023 r. oraz z 4 listopada 2024 r.

W działalności KWP w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodnie z art. 36 § 1 Kpa, nie zawiadomiono strony⁴³ o niezakończonym sprawie w wyznaczonym uprzednio terminie oraz nie wskazano nowego terminu zakończenia sprawy wszczętej na wniosek złożony 1 kwietnia 2022 r. W toku postępowania administracyjnego w wydanych postanowieniach z 2 i 23 maja 2022 r. zawiadomiono stronę o niezakończonym sprawie w terminie, wyznaczając jednocześnie nowy termin zakończenia postępowania, tj. 1 czerwca i 1 lipca 2022 r., a następnie wydano decyzję w przedmiocie pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich 10 października 2022 r., tj. po upływie terminu wskazanego w postanowieniu przekazany wnioskodawcy.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że został mianowany na to stanowisko z 1 marca 2023 r. i w związku z zastaną sytuacją kadrową komórki, tj. odejściem z początkiem 2023 r. kierownictwa Wydziału oraz funkcjonariuszy Sekcji ds. Pozwoleń na Broń na zaopatrzenie emerytalne, nie posiada żadnej wiedzy na temat niedochowania terminów w wyżej opisanym postępowaniu.

(akta kontroli tom II str. 21-24, 32-38)

2. Niezgodnie z wydanymi pozwoleniami odnotowano w KSIP – rejestrze „Broń” prawo do noszenia broni w przypadku 16 spośród 20 zbadanych osób, którym KWP wydała pozwolenie na broń w latach 2021-2024.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika WPA, art. 10 ust. 8 UoBiA zabrania noszenia broni posiadanej na podstawie pozwolenia do celów kolekcjonerskich lub pamiątkowych bez zgody właściwego organu Policji. W znacznej większości tego typu pozwoleń organ nie wydaje zgody na noszenie broni, a znacznik w KSIP wskazujący na brak prawa do noszenia jest zaznaczony, co oznacza, że osoba nie ma prawa do noszenia broni. Naczelnik wyjaśnił, że we wskazanych przypadkach omyłkowo nie odznaczono znacznika przez referenta wprowadzającego decyzję do rejestru „Broń”. Naczelnik ponadto poinformował, że w trakcie niniejszej kontroli NIK w przypadku 16 wskazanych osób, niezwłocznie dokonano korekt i poprawienia wpisów poprzez zaznaczenie znacznika „bez prawa do noszenia”.

NIK zauważa, że zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia w sprawie KSIP, nadzór nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń” oraz nad terminowością wykonywania operacji przetwarzania w komórkach organizacyjnych komend wojewódzkich Policji sprawują kierownicy komórek organizacyjnych komend wojewódzkich Policji, właściwych w sprawach pozwoleń na broń. Poza tym, KGP w przesyłanych corocznie do KWP *Informacjach dotyczących wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią* (patrz str. 8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), formułował m.in. wniosek o zapewnienie bieżącego monitorowania jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze „Broń” oraz terminowości ich przetwarzania, zgodnie z przywołanym powyżej § 8 ust. 6 zarządzenia w sprawie KSIP.

(akta kontroli tom. II str. 21-24, 25-52)

3. Błędnie pouczono o prawie do złożenia odwołania do Komendanta Głównego Policji w decyzji wydanej 29 lutego 2024 r.⁴⁴, w sytuacji odstąpienia przez organ od jej uzasadnienia faktycznego i prawnego na podstawie art. 107 § 4 Kpa. Zgodnie z art. 127 § 1a Kpa decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna. KWP w tej sytuacji powinna w pouczeniu zawrzeć klauzulę dotyczącą możliwości złożenia skargi do sądu administracyjnego. Bowiem zgodnie z art. 107 § 1 pkt

⁴³ Akta nr 1014965.

⁴⁴ L.dz. B-II-MSZ-1017886/24.

9 Kpa, w przypadku decyzji, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego, sprzeciw od decyzji lub skarga do sądu administracyjnego, w decyzji powinno zostać zawarte pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa, sprzeciwu od decyzji lub skargi oraz wysokości opłaty od powództwa lub wpisu od skargi lub sprzeciwu od decyzji, jeżeli mają one charakter stały, albo podstawie do wyliczenia opłaty lub wpisu o charakterze stosunkowym, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że niewłaściwe pouczenie zawarte w pozytywnej dla strony decyzji zostało zastosowane na skutek omyłki związanej ze skopiowaniem jego treści z innej decyzji.

(akta kontroli tom II str. 21-24, 56-57)

4. W przypadku jednej osoby⁴⁵, spośród 20 objętych kontrolą, zarejestrowano w systemie KSIP błędny adres stałego pobytu posiadacza broni do celów kolekcjonerskich, który był niezgodny z adresem zgłoszonym do KWP i widniejącym na wszystkich dokumentach znajdujących się aktach.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że referent sprawy omyłkowo wpisał błędny adres posiadacza broni oraz, że błąd ten został skorygowany i wpisano do systemu prawidłowy adres.

(akta kontroli tom II str. 21-24, 53)

5. Nierzetelnie wykonywano uprawnienie wynikające z art. 27 ust. 1 UoBiA, poprzez nieplanowanie przeprowadzenia kontroli w zakresie warunków przechowywania broni w poszczególnych okresach oraz nieokreślenie kryteriów doboru posiadaczy pozwoleń, w oparciu, o które typowano osoby do kontroli, np. takich jak: rejestracja pierwszych jednostek broni, zmiana miejsca stałego pobytu, posiadanie broni w liczbie powyżej 50 egzemplarzy. O braku rzetelności przy realizacji uprawnień wskazanych w art. 27 ust. 1 ww. ustawy świadczy również fakt, że Naczelnik WPA nie posiadał wiedzy o liczbie przeprowadzonych kontroli w danym roku. Zgodnie z jego wyjaśnieniami WPA nie prowadził odrębnej statystyki dotyczącej liczby zaplanowanych i zrealizowanych kontroli z określeniem ich zakresu.

Wprawdzie ww. kontrole były inicjowane przez KWP, to jednak czynności kontrolne, zakończone protokołem z kontroli (przekazywanym do WPA), były wykonywane przez policjantów podległych jednostek Policji właściwych ze względu na miejsce stałego pobytu osoby posiadającej pozwolenie na broń, mimo że zgodnie z art. 27 ust. 1 UoBiA, uprawnionym do ich przeprowadzania był Komendant Wojewódzki Policji jako organ wydający pozwolenie na broń.

Naczelnik WPA wyjaśnił, że policjanci i pracownicy WPA w latach 2021-2024 nie przeprowadzali osobiście kontroli w zakresie sprawdzenia warunków przechowywania broni i amunicji przez posiadaczy broni do celów kolekcjonerskich. Tego typu kontrole są zlecane podległym jednostkom Policji, zgodnie z miejscem pobytu posiadacza pozwolenia. Naczelnik wyjaśnił, że podstawa prawna dotycząca kontroli ww. osób, została określona w art. 27 ust. 1 UoBiA, który wskazuje, że właściwe organy policji są uprawnione do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy przez osoby oraz podmioty, o których mowa w art. 29 ust. 1 UoBiA. Zdaniem Naczelnika WPA, przy ponadprzeciętnym obciążeniu związanym ze stale rosnącą liczbą wniosków kierowanych do organu o wydanie pozwolenia na broń oraz biorąc pod uwagę stan etatowy komórki organizacyjnej, a co za tym idzie brakiem możliwości realizacji wskazanych kontroli wyłącznie przez funkcjonariuszy WPA wobec posiadaczy broni na rozległym terenie całego województwa, wskazany wyżej tryb zlecenia i przeprowadzania kontroli jest

⁴⁵ O numerze PESEL 8*****259.

zasadny, racjonalny oraz ekonomicznie uzasadniony, a jednocześnie prawnie dopuszczalny.

NIK zauważa, że KGP w corocznie przekazywanych do KWP *Informacjach dotyczących wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią* (patrz str. 8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) zawierał również wnioski o systematyczne przeprowadzanie czynności kontrolnych osób legitymujących się pozwoleniem na broń, w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji przez organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń. Zdaniem NIK, powyższy wniosek wskazuje na konieczność zaplanowania w danym okresie przeprowadzenia czynności kontrolnych z uwzględnieniem ich częstotliwości oraz kryteriów doboru osób do kontroli. W opinii NIK, realizacja ww. wniosku KGP przez KWP jest konieczna, w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem obowiązków wynikających z UoBiA przez osoby posiadające broń.

(akta kontroli tom I str. 272, 292, 313; tom II str. 7, 22-24, 122-123)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2021-2024, w KWP co do zasady prawidłowo wykonywano obowiązki związane z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich. Komendant posiadał dane dotyczące liczby osób posiadających miejsce stałego pobytu na terenie województwa lubelskiego, którym wydano pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, jak również dysponował danymi o liczbie osób, którym wydano w danym roku pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich. W przypadku dwóch spośród 20 zbadanych postępowań administracyjnych naruszono przepisy Kpa, w tym w jednej poprzez niezawiadomienie strony o wyznaczeniu nowego terminu zakończenia postępowania, a w drugiej poprzez błędne pouczenie strony w decyzji o przysługującym prawie do odwołania. Wystąpiły również błędy w zakresie rejestracji niektórych danych posiadaczy pozwoleń w systemie KSIP. Nierzetelnie i niezgodnie z zasadami wykonywano uprawnienie do przeprowadzania kontroli warunków przechowywania broni, o którym mowa w art. 27 ust. 1 UoBiA. Pomimo otrzymanych zaleceń KGP, aby systematycznie przeprowadzać czynności kontrolne osób legitymujących się pozwoleniem na broń, w KWP nie planowano kontroli warunków przechowywania broni oraz częstotliwości ich przeprowadzania, a także nie dysponowano danymi o zrealizowanych kontrolach w tym zakresie. W KWP, co do zasady, prawidłowo prowadzono postępowania w przedmiocie cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich oraz z należytą starannością podejmowano działania monitorujące prowadzone wobec posiadaczy broni w ramach procedury NK.

OBSZAR

3. Nadzór nad wykonaniem obowiązków związanych z wydanymi pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich.

Opis stanu faktycznego

3.1. W komendach miejskich i powiatowych podległych KWP zadania wynikające z UoBiA zostały przypisane wydziałom prewencji⁴⁶. W latach 2021-2024, komendanci podległych jednostek nie wnioskowali o zwiększenie liczby etatów, w celu zapewnienia realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz sprawowania nadzoru nad bronią. W ocenie Komendanta, podległe komendy Policji posiadają wystarczającą obsadę kadrową do wykonania ww. zadań (w latach 2021-2024

⁴⁶ W 20 podległych komendach (bez komisariatów), wg stanu na 30 listopada 2024 r. w wydziałach prewencji było zatrudnionych od 28 do 73 policjantów i od pięciu do siedmiu pracowników Policji. W pięciu komendach wszystkie etaty były obsadzone, w siedmiu był jeden wakat, w trzech były dwa wakaty, w kolejnych trzech – trzy, w jednej – cztery i w jednej pięć wakatów.

komendanci miejscy/powiatowi Policji garnizonu lubelskiego nie wydawali pozwoleń na broń).

(akta kontroli tom II str. 425-436, 437-441, 443)

Komendant wyjaśnił, że w latach 2021-2024 podległe komendy miejskie i powiatowe nie ujmowały w swoich planach doskonalenia zawodowego lokalnego szkoleń z zakresu zadań wynikających z UoBiA. Niemniej jednak policjanci z podległych jednostek na bieżąco są zapoznawani z otrzymaną z KWP dokumentacją dotyczącą zadań wynikających m.in. z ww. ustawy oraz poleceniami w tym zakresie. Zagadnienia te są też omawiane na odprawach służbowych. W okresie objętym kontrolą, w jednostkach podległych KWP nie prowadzono szkoleń z zakresu obsługi rejestru „Broń”. Wszyscy użytkownicy posiadający uprawnienia do KSIP na bieżąco są zapoznawani z polityką ochrony danych osobowych w KSIP, a także przechodzą szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i ochrony danych przetwarzanych za pośrednictwem systemu KSIP.

(akta kontroli tom II str. 438, 443)

W okresie objętym kontrolą, KWP przesłała do podległych komend miejskich i powiatowych Policji m.in. następujące pisma dotyczące zadań wynikających z UoBiA:

- a) Wydział Prewencji KWP przesłał pismo z 16 maja 2023 r. przypominające o zmianie przepisów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (m.in. wskazano, kiedy należy odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni), celem zapoznania podległych policjantów (za kartą zapoznania) i uwzględnienia tej problematyki w procesie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego;
- b) Zastępca Komendanta, przesłał pismo z:
 - 20 czerwca 2023 r. i 9 sierpnia 2023 r., zawierające informacje i materiały (m.in. wzór pokwitowania za odebraną broń) dotyczące zmian w przepisach regulujących obszar przeciwdziałania przemocy w rodzinie i działań w stosunku do osób posiadających pozwolenie na broń, w zakresie przesłanek prewencyjnego zabezpieczenia broni (procedura NK);
 - 12 lutego 2024 r., przekazujące pismo zastępcy KGP (z 24 stycznia 2024 r.) wraz materiałami szkoleniowymi dotyczącymi posiadania broni palnej czarnoprochowej;
 - 7 listopada 2024 r., przypominające procedury związane z odbieraniem broni tzw. prewencyjnym zabezpieczeniem broni od osób stosujących przemoc domową w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy (procedura NK).

(akta kontroli tom I str. 248-264)

Komendant wyjaśnił, że nadzór nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w KSIP sprawuje za pośrednictwem kierowników komórek organizacyjnych Wydziału Wywiadu Kryminalnego oraz Sztabu Policji, w zakresie będącym w kompetencjach tych komórek. Czynności te realizowane są m.in. poprzez stałe analizowanie operacji przetwarzania informacji w KSIP oraz wyjaśnianie na bieżąco stwierdzonych rozbieżności lub wątpliwości. Nadzór nad jakością i aktualnością danych zawartych w KSIP oraz terminowością wykonywania operacji przetwarzania sprawują również bezpośredni przełożeni policjantów i pracowników Policji, którzy zostali uprawnieni do przetwarzania danych w KSIP. Nadzór ogólny, jaki sprawuje Komendant Wojewódzki polega na uzyskiwaniu informacji od podległych przełożonych odzwierciedlających sprawowanie bieżącego nadzoru. W zakresie zgodności uprawnień dostępu do KSIP z zadaniami służbowymi nadzór sprawują bezpośredni przełożeni, którzy na podstawie zadań

realizowanych przez poszczególne komórki również przez pryzmat przepisów regulujących ich działalność, analizy i bieżące potrzeby wnioskuje o nadanie cofnięcie lub zmianę uprawnień dla poszczególnych podwładnych. Komendant, w ramach nałożonych kompetencji, powołuje komisje do spraw weryfikacji i usuwania informacji ze zbiorów m.in. KSIP.

(akta kontroli tom I str. 11, 14-15)

3.2. Zgodnie z Regulaminem Komendy (§ 22 pkt 7) zadanie dotyczące koordynowania i nadzoru działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania wykroczeń oraz współdziałania w tym zakresie na obszarze województwa z organami administracji publicznej oraz organizacjami społecznymi zostało przyporządkowane Wydziałowi Prewencji. Komendant wyjaśnił, że ww. zadania są realizowane przy pomocy m.in.: dwóch baz danych: tj. Elektronicznego Rejestru Spraw o Wykroczenia (E-RSOW) oraz formularza sprawozdawczego Sespól III/5 – zestawienie liczbowe ujawnionych wykroczeń⁴⁷. Zasadniczo nadzór nad wykroczeniami sprawowany jest poprzez: prezentowanie danych dotyczących efektów działalności jednostek podległych, w tym problematyki wykroczeniowej, podczas comiesięcznych odpraw kadry kierowniczej, co pozwala na sprawne diagnozowanie dostrzeżonych trudności, a w wyniku tego odpowiednie ukierunkowywanie dalszych działań jednostek podległych KWP, wnioskowanie przez jednostki podległe do Komendanta o wsparcie dodatkowymi siłami Oddziału Prewencji Policji w Lublinie, celem doraźnego wzmocnienia służb zewnętrznych na podległym terenie, których jednym z zadań jest zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń, za pośrednictwem Zespołu zadaniowego ds. koordynacji działań zewnętrznych o charakterze prewencyjnym, a także prowadzenie telefonicznych konsultacji, instruktaży i wskazówek, w drodze kontaktów roboczych, w przypadkach spraw nagłych bądź o skomplikowanym charakterze, wymagających podjęcia natychmiastowej decyzji. WPA podejmował czynności w zakresie weryfikacji wykonania obowiązku zgłoszenia nabycia lub sprzedania broni, jak też zawiadomienia o zmianie miejsca stałego pobytu posiadacza pozwolenia na broń.

(akta kontroli tom I str. 31, tom II str. 438, 443-444, 461-463)

Odnosnie do współdziałania z organizacjami społecznymi w zakresie objętym kontrolą, WPA m.in. przyjmował zgłoszenia od stowarzyszeń o charakterze kolekcjonerskim o rezygnacji z członkostwa posiadaczy pozwoleń na broń w celach kolekcjonerskich (w aspekcie przesłanek skutkujących cofnięciem pozwolenia na broń). WPA nie gromadził danych statystycznych w przedmiotowym zakresie (przykładowe zgłoszenia, pismo z: 8 września 2021 r., 23 listopada 2022 r., 25 lutego 2023 r., 15 grudnia 2023 r., 23 września 2024 r.). Komendant wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą, nie podejmowano aktywności o charakterze koordynacyjno-nadzorczo-kontrolnym w zakresie wykroczeń dotyczących posiadaczy broni, w tym do celów kolekcjonerskich, które przyjmowałyby postać współdziałania z organami administracji publicznej innymi niż jednostki organizacyjne Policji.

(akta kontroli tom II str. 443-444, 446, 454, 456-460)

⁴⁷ Dane z E-RSOW za okres od 1 stycznia 2021 r. do 24 grudnia 2024 r. wskazują, że liczba czynności wyjaśniających prowadzonych w kierunku art. 51 ust. 2 UoBiA stanowiła jedynie 0,036% ogółu wszystkich prowadzonych przez policjantów garnizonu lubelskiego czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, co świadczy o niewielkiej skali zjawiska. Formularz Sespól III/5 zawiera szerszy zakres gromadzonych informacji niż E-RSOW, tj. oprócz prowadzonych czynności wyjaśniających, także dane statystyczne o nałożonych mandatach karnych oraz zastosowanych środkach pozakarnych, jednakże system ten wyszczególnia najbardziej uciążliwe i najczęściej występujące wykroczenia. Czyny zabronione popełnione przez posiadaczy broni, z uwagi na ich incydentalny charakter nie zostały wyodrębnione w ww. formularzu, a jedynie umieszczone z innymi w zbiorczej rubryce „Wykroczenia przeciwko innym przepisom”.

3.3. W okresie objętym kontrolą, w komendach miejskich i powiatowych Policji podległych Komendantowi nie wydawano pozwoleń na broń.

(akta kontroli tom II str. 438, 443, 446, 449, 455)

3.4. Odnośnie do problemów i trudności związanych z realizacją zadań wynikających z UoBiA, I Zastępca Komendanta (działając z upoważnienia Komendanta) poinformował, że biorąc pod uwagę aktualny stan prawny oraz możliwości systemu zasadnym byłoby rozważenie możliwości zainicjowania prac legislacyjnych i dokonania możliwych zmian w obowiązujących przepisach, które w znaczący sposób wpłyną na skuteczność realizacji zadań związanych z pozwoleńiami na broń, w szczególności polegających na:

- nowelizacji art. 15 ust. 4 UoBiA dotyczącej rozszerzenia katalogu osób zobowiązanych do przedstawiania właściwemu organowi Policji orzeczeń lekarskich i psychologicznych o posiadaczy pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich (aktualny stan prawny nakłada taki obowiązek wyłącznie z chwilą składania wniosku o wydanie pozwolenia na broń, a po wydaniu decyzji organ nie posiada żadnej wiedzy dotyczącej tego, czy posiadacz pozwolenia nie należy do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 UoBiA oraz nadal może dysponować bronią);
- nowelizacji art. 27 ust. 5 ww. ustawy dotyczącej rozszerzenia katalogu podmiotów zobowiązanych do corocznego składania właściwym organom Policji aktualnych wykazów członków stowarzyszenia o charakterze kolekcjonerskim (aktualnie brak jest prawnych możliwości egzekwowania informacji o członkostwie w takich jednostkach, pomimo iż w przypadku, gdy posiadacz broni kolekcjonerskiej przestaje być członkiem stowarzyszenia o charakterze kolekcjonerskim, ustaje ważna przyczyna posiadania broni, o której mowa w art. 10 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy);
- zmianie przepisów, tak aby informacje o osobach, którym cofnięto pozwolenie na broń z powodu negatywnego orzeczenia lekarskiego (zaburzenia psychicznego lub funkcjonowania psychologicznego – art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3 UoBiA) pozostały na stałe w KSIP (aktualnie dane osoby, której cofnięto pozwolenie na broń należy usunąć z KSIP, co może powodować, że osoba taka może złożyć wniosek i na nowo uzyskać pozwolenie na broń bez wiedzy organu o uprzednim negatywnym orzeczeniu lekarskim);
- nowelizacji § 110 zarządzenia Nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji oraz decyzji Nr 460 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie prowadzenia rejestru „Broń”, gdzie zgodnie z aktualnym brzmieniem § 1 ust. 2 i 3 – dane osób, którym organ wydał decyzję odmawiającą wydania pozwolenia na broń lub dopuszczenia do posiadania broni, usuwa się niezwłocznie po uzyskaniu przez właściwą komórkę komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji informacji o doręczeniu ostatecznej decyzji administracyjnej lub o prawomocnym zakończeniu postępowania przed sądami administracyjnymi. Przepis ust. 2 stosuje się do osób, którym cofnięto pozwolenie na broń, dopuszczenie do posiadania broni lub którym unieważniono kartę rejestracyjną broni. Nieusuwanie danych ww. osób znacznie usprawni proces nadzoru nad wydawanymi pozwoleńiami na broń, w szczególności pozwoli na rzetelną realizację zapisów art. 17 UoBiA.

Wskazał również na zasadność dokonania w rejestrze „Broń” zmiany opisu słownikowego w szczególności pozwolenia/decyzji z istniejącego „bez prawa noszenia” na „prawo do noszenia”. Art. 10 ust. 8 UoBiA zabrania noszenia broni posiadanej na podstawie pozwolenia do celów kolekcjonerskich lub pamiątkowych, bez zgody właściwego organu Policji. W znacznej większości tego typu pozwoleń organ nie wydaje zgody na noszenie broni, a znacznik (checkbox) znajdujący się w rejestrze „Broń”, wskazujący na brak prawa do noszenia, jest aktualnie

systemowo nieodznaczony. Jego systemowe domyślne zaznaczenie wskazywałoby na brak prawa do noszenia.

(akta kontroli tom II str. 465, 469-470)

3.5. W okresie objętym kontrolą, do KWP nie wpłynęły skargi, listy, anonimy zawierające zarzuty związane z posiadaniem broni do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli tom II str. 471)

3.6. W 2023 r. Wydział Kontroli KWP przeprowadził w WPA kontrolę w zakresie: Wybrane aspekty realizacji ustawowych zadań Policji w sprawach dotyczących wydawania i cofania pozwoleń na broń palną, w świetle przepisów UoBiA. Celem kontroli było zbadanie, czy w WPA, w sposób zgodny z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi postępuje się przy realizacji obowiązków wynikających z przepisów UoBiA oraz czy prawidłowo sprawowany był nadzór przełożonych w tym zakresie. Kontrolą objęto 2022 r. W wyniku kontroli sformułowano do naczelnika WPA następujące wnioski: 1. Kontynuowanie przedsięwzięć mających na celu usprawnienie procedur dotyczących obiegu dokumentów w Wydziale; 2. Kontynuowanie merytorycznego nadzoru oraz spowodowanie wzmożenia nadzoru Kierownika Sekcji ds. Pozwoleń na Broń – nad podległymi funkcjonariuszami i pracownikami, którzy prowadzą postępowania administracyjne w sprawach wydania, odmowy wydania, cofnięcia pozwoleń na broń, w celu wyeliminowania uchybienia terminom i zapobieżenia przewlekłości prowadzenia postępowań administracyjnych; 3. Zobowiązania referentów spraw do przestrzegania przepisów UoBiA oraz przepisów wykonawczych, a także Kpa, w szczególności w zakresie terminów; 4. Niezwłocznego podjęcia stosownych czynności zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, które zostały szczegółowo opisane w treści sprawozdania; 5. Zgłaszania zapotrzebowania i kierowania podległych policjantów i pracowników na szkolenia specjalistyczne dedykowane osobom realizującym czynności w wydziałach postępowań administracyjnych, celem przeszkolenia nowo przyjętych osób, a także umożliwienie aktualizacji wiedzy doświadczonym referentom; 6. Wypracowanie mechanizmów i procedur dotyczących obiegu dokumentów i w konsekwencji niezwłocznego przekazywania ich referentom, celem skrócenia okresów procedowania spraw; 7. Podjęcie czynności zmierzających do wznowienia realizacji czynności wynikających z art. 27 § 1 UoBiA; 8. Poinformowanie Komendanta – za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli KWP w Lublinie – o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych zawartych w sprawozdaniu.

Z informacji przedstawionej Komendantowi przez Naczelnika WPA⁴⁸ wynika, że zostały podjęte działania mające na celu usunięcie stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości. Naczelnik WPA m.in. poinformował, o rozpoczęciu realizacji od 2 października 2023 r. kontroli warunków przechowywania broni palnej, wynikającej z art. 27 UoBiA.

(akta kontroli tom II str. 472-528)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Komendy w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant nie podejmował szczególnych działań nadzorczych nad podległymi komendami miejskimi i powiatowymi Policji, dotyczących wykonania obowiązków związanych z wydanymi pozwoleńiami na broń do celów kolekcjonerskich. Działania w tym zakresie były realizowane w ramach bieżącego nadzoru nad podległymi jednostkami. Stan zatrudnienia w ww. jednostkach (w wydziałach prewencji) był wystarczający do realizacji zadań wynikających z UoBiA. Komendanci podległych

⁴⁸ Pisma z: 26 czerwca 2023 r. (znak: LU00-2023-161827) oraz z 12 października 2023 r. (znak: LU00-2023-2549170).

jednostek na bieżąco byli zapoznawani przez KWP z otrzymanymi z KGP informacjami i wytycznymi dotyczącymi zadań wynikających z ww. ustawy (m.in. zasad postępowania, w tym odebrania broni w ramach procedury „Niebieskie Karty”). W okresie objętym kontrolą, w komendach miejskich i powiatowych podległych Komendantowi nie wydawano pozwoleń na broń.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Zapewnienie systematycznego i zgodnego z zasadami określonymi w art. 27 ust. 1 UoBiA, prowadzenia kontroli warunków przechowywania broni i amunicji przez osoby posiadające broń do celów kolekcjonerskich, w oparciu o plan i zdefiniowane kryteria doboru osób do tych kontroli.
 2. Zapewnienie nadzoru nad prawidłowością wprowadzanych danych w KSIP – rejestr „Broń”.
 3. Podjęcie działań w celu nadzoru nad zachowaniem terminów obowiązujących w postępowaniach administracyjnych.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 14 lutego 2025 r.

Kontrolerzy:

Dariusz Rogowski
Doradca ekonomiczny
/podpisano elektronicznie/

Joanna Jabłońska-Chyła
Starszy inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/